

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Pardubice

Inspekční zpráva

Základní škola Česká Třebová, Ústecká 160, okres Ústí nad Orlicí

Ústecká 160, 560 02 Česká Třebová

Identifikátor: 600 104 249

Zřizovatel: Město Česká Třebová, Staré náměstí, 560 02 Česká Třebová

Školský úřad Ústí nad Orlicí, Špindlerova 1167, 562 01 Ústí nad Orlicí

Termín konání orientační inspekce: 3. - 5. dubna 2000

Čj.	104 245/00-2713
Signatura	oj5ct104

Úvodem

Základní škola na Ústecké ulici v České Třebové patří mezi největší školy v okrese. V letošním školním roce má 696 žáků, kteří jsou rozděleni do 27 tříd (15 tříd I. stupeň; 12 tříd II. stupeň). Výuka probíhá ve třech budovách, škola má vlastní školní jídelnu.

Ve škole pracuje 42 pedagogických pracovníků, z toho je 35 žen. Pedagogickou a odbornou způsobilost má 40 učitelů.

Škola má právní subjektivitu.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení kvality vzdělávání

Hodnocení kvality vzdělávání na 1. stupni

Byly provedeny hospitace ve čtyřech hodinách českého jazyka, třech hodinách matematiky, v jedné hodině prvouky a hodině vlastivědy.

Časová dotace sledovaných předmětů odpovídala učebnímu plánu vzdělávacího programu Základní škola. Obsah učiva jednotlivých hodin byl v souladu s učebními osnovami, učivo bylo žákům předkládáno v návaznosti na předcházející lekce. Vyučující měli stanoveny přiměřené výukové cíle, které zohledňovaly aktuální stav třídy. Příprava pedagogů na vyučování byla důsledná a promyšlená. Kontinuita výuky předmětu je zajištěna tematickými plány učiva. Vyučující jsou informováni výchovnou poradkyní o žácích se specifickými potřebami, jejich vzdělávání probíhá na základě doporučení Pedagogicko - psychologické poradny v Ústí nad Orlicí. Na prvním stupni jsou integrováni dva žáci. V předmětu český jazyk není zápisy v třídních knihách doložena výuka psaní ve čtvrtých a pátých ročnících.

Všichni vyučující v hospitovaných hodinách měli odbornou i pedagogickou způsobilost pro výuku na 1. stupni. Jejich kvalifikace i praxe pozitivně ovlivňovala kvalitu výuku.

Pro vzdělávání a výchovu žáků prvního stupně jsou využívány tři budovy. Většina tříd je umístěna v hlavní budově školy. Dvě třídy druhých ročníků užívají prostory malé budovy u školy, dva třetí ročníky docházejí do školy ve Lhotce (asi 1 km). Výukové prostory mají různou velikost, psychohygienické zásady jsou dodrženy. Vybavení učeben je funkční a účelné, je přiměřené činnostem na 1. stupni. V kabinetech mají vyučující k dispozici standardní učební pomůcky, podle zájmu mohou využívat učebnu výpočetní techniky, neomezeně je k dispozici kopírka. Učebnice a učební texty jsou aktualizované, odpovídají zvolenému vzdělávacímu programu školy. Při výuce byly použity názorné obrazové materiály, encyklopedické knihy, mapy, atlasy a přírodniny. Žáci mohou využívat školní knihovnu v budově druhého stupně. Učební prostředí školy bylo podnětné, působilo estetickým dojmem.

Struktura všech sledovaných hodin odpovídala věku žáků i cílům výuky. Organizační pokyny učitelů byly jasné a srozumitelné, informace byly žákům předávány v logickém sledu v návaznosti na předcházející učivo. V některých hodinách byly používány rozmanité metody a formy práce, byl vytvářen dostatečný prostor pro aktivní a samostatné učení. V hodinách českého jazyka byl procvičován pravopis, rozšiřována slovní zásoba žáků a rozvíjeny komunikativní dovednosti. Zájem o četbu byl podporován referáty žáků s ukázkami z přečtených knih. K efektivitě hodin matematiky přispívalo stálé zaměstnání většiny žáků, práce ve skupinách i možnost výběru z různě obtížných úloh. Hodiny prvouky a vlastivědy se vyznačovaly množstvím různých činností, vystřídáním žáků a jejich značnou aktivitou. Většina

žáků prokazovala dobré znalosti učiva. Některé hodiny byly zpestřeny relaxační částí.

Užívání motivačních metod mělo různou úroveň. V některých hodinách byla patrná motivace úvodní i průběžná. Několik vyučujících využilo mezipředmětové vztahy a zkušenosti žáků z praxe. Znalosti a dovednosti žáků byly formou opakování prověřovány ve většině hodin. Při řešení samostatných úkolů vyučující žákům poskytovali pomoc. Žáci byli vedeni k samostatnosti a odpovědnosti za svou práci. Hodnocení žáků mělo převážně pozitivní charakter. Závěrečné shrnutí učiva se zhodnocením výkonu žáků bylo provedeno pouze v několika hodinách.

Ve většině hodin byla respektována pravidla vzájemné komunikace. Výuka převážně probíhala v atmosféře důvěry a spolupráce. V různé míře byl vytvářen prostor pro diskusi s uplatněním vlastního názoru žáků. Nežádoucí projevy chování žáků nebyly při inspekci zaznamenány. Celkově bylo patrné pozitivní mikroklima školy.

Výuka v předmětech český jazyk, matematika, prvouka a vlastivěda byla velmi dobrá.

Přírodopis, chemie

Časová dotace předmětů odpovídala učebním plánům. Obsah učiva byl v souladu s učebními osnovami. Výukové cíle byly stanoveny spíše pro žáky s výborným prospěchem a pro většinu žáků ve třídách byly příliš náročné. Výuka byla zajišťována vyučujícími s odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Všechny sledované hodiny byly realizovány v odborných učebnách chemie - fyziky a přírodopisu. Obě jsou současně kmenovými třídami. U učebny přírodopisu je koutek přírody - část chodby je vyhrazena chovným klecím pro ptáky a savce. O zvířata pečují žáci. Učebna chemie a fyziky dosud není dobudována. Pod laboratorními stoly z podlahy volně vyčnívají trubky pro rozvod plynu a elektřiny. Rovněž v přilehlé laboratoři plyn není zaveden. Chemický kabinet je prostorný. Označení na některých obalech laboratorních chemikálií bylo poškozené a nečitelné. Didaktická technika nebyla v hospitovaných hodinách využívána. Relaxační prvky nebyly zařazeny.

Pokyny vyučujících byly jasné, pravidla byla žáky akceptována. Ve všech hodinách vyučující vykládali novou látku, několik dětí občas odpovědělo, většina mlčela a zapisovala do poznámkových sešitů. V hodinách bylo sděleno velké množství informací. Téměř žádný čas nezbyl pro zopakování, procvičení nového učiva a pro otázky žáků. Také rozsah učiva při prověřování vědomostí byl široký a velmi podrobný. Učivo bylo výchovně využíváno.

Bylo využíváno aktualizace učiva a mezipředmětové vztahy. Motivace vstupní i průběžná byla využívána minimálně. Otázky při zkoušení byly zaměřené na pamětné zvládnutí učiva i na pochopení souvislostí. Hodnocení výkonů žáků bylo veřejné, známky byly zdůvodněny. Nevhodné bylo upozornění, že ten, kdo nedonese úkol, dostane příští hodinu malou pětku. V závěru nebylo prováděno hodnocení průběhu hodin. Spíše se vyučující loučili se žáky, že vše nestihli probrat a co se bude příští hodinu zkoušet.

Verbální i neverbální komunikace vyučujících byla kultivovaná, v hodinách nechyběl úsměv, humor vyučujících a optimistické ladění. Přemíra mluveného projevu vyučujících ubírala prostor pro vlastní projev žáků.

Výuka sledovaných hodin přírodopisu a chemie byla dobrá.

Zeměpis

Počet vyučovacích hodin zeměpisu v 6. - 9. ročníku je v souladu se vzdělávacím programem Základní škola č.j. 16 847/96-2. Ve všech třídách se vyučují 2 hodiny zeměpisu za týden.

Volitelný ani nepovinný předmět se zaměřením na geografii ve škole vyučován není. Zeměpis učí čtyři pedagogičtí pracovníci, dva z nich mají pro předmět kvalifikaci - učí 18 hodin z celkového počtu 24 hodin zeměpisu ve škole. Předmět je vyučován v kmenových třídách. Kabinet zeměpisu je dostatečně vybaven geografickými pomůckami. Nástěnné zeměpisné mapy nejsou poškozené, jejich počet je vyhovující. Nedostatečné je vybavení školy novými žákovskými atlasy.

Ve sledovaných hodinách používali vyučující nástěnné mapy a žákovské atlasy i k úvodnímu opakování předchozího učiva. Individuální zkoušení u tabule bylo většinou spojeno se samostatnou prací ostatních žáků třídy. U jedné vyučující chybělo zhodnocení zkoušených žáků před třídou, nedostatečná motivace probíraného učiva a chybějící relaxace (5. vyučovací hodina) ovlivnila negativně pozornost žáků ve druhé části hodiny.

Kladem bylo využívání předem připravených žákovských referátů k aktualizaci vyučování. Žáci se měli možnost k referátům vyjádřit a případně je doplnit o své zkušenosti a názory. Při výkladu nového učiva převládaly faktografické informace. Práce ve skupinách, při které by žáci zpracovávali učitelem zadaná témata, využita nebyla. Ve sledovaných hodinách nebyla využita didaktická technika.

Žáci dovedou používat atlasy, jejich základní orientace na nástěnné mapě je dobrá. Zápisy v žákovských sešitech odpovídají probranému učivu, u většiny žáků jsou přehledné a upravené. Verbální i neverbální komunikace vyučujících se žáky byla velmi dobrá. Nedostatkem je malá časová rezerva pro zhodnocení vyučovací hodiny učitelem a žáky.

Celkově byla výuka hodin zeměpisu hodnocena jako velmi dobrá.

Tělesná výchova

V 6. až 9. ročníku mají žáci dvě hodiny tělesné výchovy za týden. Vyučuje se atletika, gymnastika, sportovní hry. V tematických plánech vyučujících je zařazen i aerobic, kondiční cvičení a strečink. Do vyučovacích hodin zařazují učitelé i nové sportovní hry (ringo, lakros a florbal).

Pro výuku tělesné výchovy je v hlavní budově školy dobře vybavená velká tělocvična pro míčové hry a gymnastiku. Pozitivem je i její ozvučení, které je využíváno v hodinách tělesné výchovy. Škola má udržovaný menší atletický stadion s dvěma antukovými kurty na volejbal a basketbalové kurty s asfaltovým povrchem. Část plochy je zatravněná. Škvárový ovál je dostatečně dlouhý, umožňuje základní běžecký výcvik. Psychohygienické podmínky pro výuku tělesné výchovy na II. stupni jsou velmi dobré.

Volitelný ani nepovinný předmět z tělesné výchovy se ve škole nevyučuje.

Kabinet tělesné výchovy má odpovídající vybavení, dostatek míčů pro efektivní nácvik základních míčových her i náčiní pro atletiku.

Z celkového počtu 48 hodin tělesné výchovy na II. stupni se 30 hodin vyučuje s pedagogickou a odbornou způsobilostí, 18 hodin pouze s pedagogickou způsobilostí. Všechny sledované hodiny však byly vyučujícími velmi dobře připravené, pro žáky efektivní a zajímavé. Především hodiny 7. třídy děvčat a 9. třídy chlapců. U děvčat využila učitelka aerobní cvičení s hudbou, při kterém se u žákyň projevila radost z pohybu, přesné dodržování poloh a rytmického provedení celého bloku cvičení s hudbou. Vyučovací hodina žáků 9. ročníku, která byla zaměřena na atletiku, prokázala zájem žáků o aktivní pohyb. Výborná motivace a kladné hodnocení výkonů žáků v obou uvedených vyučovacích hodinách podporovaly jejich zájem o výuku.

I další sledované hodiny měly dobrou stavbu, odpovídaly stanoveným výukovým cílům, vyučující v nich respektovali věk žáků.

Celkově měla výuka sledovaných hodin tělesné výchovy vynikající úroveň.

Hodnocení kvality vzdělávání

Na základě hodnocení 20 hodin hospitací v 8 předmětech, studiem pedagogické dokumentace a na základě rozhovorů s vyučujícími byla kvalita vzdělávání v uvedených předmětech celkově velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Dlouhodobé záměry rozvoje školy byly ředitelem zpracovány v „Koncepci rozvoje ZŠ Ústecká 160 Česká Třebová“ v roce 1994. V materiálně technické oblasti se podařilo vedení školy provést generální rekonstrukci vytápění staré školní budovy a vybudovat samostatnou plynovou kotelnu, byla provedena i rekonstrukce zahrady a jejího oplocení. Učebna výpočetní techniky byla modernizována a připojena na Internet. Ve spolupráci s městským úřadem se daří zlepšovat pracovní prostředí pedagogických pracovníků. I nadále je dlouhodobým cílem a prioritou v personální a pedagogické oblasti zlepšování odborné kvalifikace pedagogického sboru a zkvalitňování vztahů mezi vedením školy, učiteli a žáky.

Ředitel školy má zpracované „Pedagogicko organizační pokyny pro školní rok 1999/2000“. V nich jsou termíny pedagogických rad, třídních schůzek a informačního odpoledne. Materiál obsahuje seznam předmětových komisí a jejich vedoucích, seznam soutěží, kterých se škola účastní a jména zodpovědných pedagogických pracovníků. Měsíční a týdenní plány zpracovávají nejsou. Aktuální záležitosti jsou řešeny operativně a na mimořádných organizačních poradách.

Ve všech ročnících se žáci učí podle vzdělávacího programu Základní škola č.j. 16847/96-2. Z volitelných předmětů si mohou žáci vybrat německý jazyk, konverzaci v německém jazyce, technické kreslení, seminář ze společenskovedních předmětů a výuku informatiky. Jako nepovinný předmět se ve škole vyučuje pouze literárně dramatická výchova (2. ročník).

Pro tři integrované žáky jsou zpracované individuální vzdělávací plány, jejich vzdělávání je zajištěno ve spolupráci se stacionářem A-centrum v České Třebové.

Plánování je hodnoceno jako velmi dobré.

Organizování

Kompetence pracovníků jsou vymezeny, příslušné pravomoci jsou delegovány na zástupce ředitele školy. V „Pracovním řádu pro výchovné a ostatní pracovníky školy“ jsou stanoveny povinnosti a pracovní náplně pedagogických pracovníků, zástupců ředitele školy, výchovného poradce, hospodářky školy, správce budov a správce sportovního areálu školy.

Poradními orgány ředitele školy jsou metodické komise a pedagogická rada. Vedoucí předmětových komisí odpovídají za předávání nových informací a podle pokynů ředitele školy zajišťují účast na akcích v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Přístup k informacím je pro učitele a žáky zajištěn prostřednictvím informačních tabulí a nástěnek. Všichni žáci mají v pracovních výpočetních technických prostředcích přístup na Internet, v kabinetech mají přístup na Internet i učitelé.

Organizace vyučování na I. stupni není v souladu s obecně závaznými právními předpisy ve

školství. Rozvrh hodin v 1. a 4. ročnících neodpovídá ustanovení vyhlášky č. 291/1999 Sb., o základní škole. V prvních ročnících se vyučuje pět hodin v jednom sledu, ve čtvrtých ročnících sedm hodin v jednom dni.

Rodiče žáků jsou informováni prostřednictvím žákovských knížek, třídních schůzek a osobních dopisů. Při škole pracuje Sdružení rodičů a přátel školy, které pomáhá organizovat školní i mimoškolní akce (soutěže, letní tábor, exkurse, akademie) a finančně je podporuje. Aktivity školy a jejich výsledky jsou prezentovány v městské kabelové televizi a v Českotřebovském zpravodaji.

Výroční zpráva školy obsahuje pouze základní informace. Jako zdroj sebehodnocení škole neslouží.

Organizování má dobrou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Pro ředitele je při jednání s pedagogickým sborem prioritou osobní jednání. Odbornou výuku se daří vedení školy zajistit v 1. až 5. ročníku, v 6. až 9. ročníku jsou odborně vyučovány především přírodovědné předměty, český jazyk, dějepis, občanská a hudební výchova. Téměř jedna třetina hodin cizích jazyků je vyučována učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Ve škole se odborně a pedagogicky způsobilými učiteli vyučuje celkem 81 % hodin.

Učitelé mají možnost uplatnit svoji iniciativu v oblasti pořádání a organizování školních i mimoškolních soutěží. Podílejí se na přípravách školní akademie, letních táborů, exkurzí, vlastivědného putování s žáky a na přípravě a organizaci lyžařských výcvikových zájezdů. Za poslední dva roky byl učiteli uspořádán společný pobyt žáků s dětmi v Netzchkau (SRN) a letní tábor v Sebranicích. Spolu s učiteli se žáci zúčastnili mezinárodního setkání mladých debrujárů v Toulouse (Francie) a celosvětové výstavy ESI 99 v Mexiku. Učitelé se podíleli i na organizaci mezinárodního tábora debrujárů v Pastvinách.

Ředitel umožňuje pedagogům další vzdělávání, limit finančních prostředků určený na vzdělávání je pravidelně čerpán. Akcí vzdělávacích center se vždy účastní minimálně jeden pracovník školy. Intenzivní vzdělávání probíhá především u učitelů cizích jazyků (Cambridge course, dálkové studium). Pro pedagogické pracovníky škola zorganizovala odbornou přednášku s názvem „Psychická zátěž a stres v práci učitelů“.

Systém pravidelného hodnocení pracovníků školy je vytvořen, osobní hodnocení je upravováno na základě přiděleného rozpočtu na mzdové prostředky v měsících dubnu a září.

Vedení a motivování pracovníků školy je velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Výchovně-vzdělávací proces je kontrolován ředitelem a oběma zástupci. Hospitační činnost v 1. až 5. ročníku vykonává zástupce pro I. stupeň, v 6. až 9. ročníku zástupce pro II. stupeň. Plán hospitací vypracován není, kontrola výuky se provádí podle potřeby a aktuální situace ve škole. O hospitacích jsou vedeny písemné záznamy, učitelé jsou s nimi seznámeni při rozborech jednotlivých vyučovacích hodin. Záznamy jsou uloženy u příslušných vedoucích pracovníků školy. Výsledky kontrolní činnosti jsou projednávány v pedagogických radách.

Evaluační nástroje pro sledování kvality práce pedagogů a hodnocení úrovně výsledků učení žáků nejsou používány.

Kontrolní mechanismy školy mají dobrou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Celkově má kvalita řízení školy nadprůměrnou úroveň.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- zřizovací listina školy ze dne 7. 12. 1992
- informační výpis ze sítě škol ze dne 1. 9. 1998
- výroční zpráva školy za školní rok 1998/1999
- podkladová inspekční dokumentace
- koncepce rozvoje školy
- pedagogicko organizační pokyn ředitele školy pro školní rok 1999/2000
- řád školy
- třídní knihy
- učební plán školy pro školní rok 1999/2000
- rozvrh vyučovacích hodin a přestávek
- záznamy z pedagogických rad školy
- tematické plány hospitovaných předmětů

ZÁVĚR

Pozitiva

- Žáci jsou vedeni k samostatnosti a odpovědnosti v práci.
- Učivo je výchovně využíváno.
- Moderně vybavená a na Internet připojená učebna výpočetní techniky.
- Aktualizované učebnice a učební texty na I. stupni školy.
- Kultivovaná verbální i neverbální komunikace se žáky.
- Organizování soutěží a mimoškolních akcí pro žáky.
- Dobrá informovanost rodičů o práci školy.
- Vhodná výzdoba a čisté prostory školy.
- Udržovaný sportovní areál školy.
- Velmi dobré vybavení kabinetu tělesné výchovy vhodnými míči a atletickým náčiním.

Negativa

- V závěru hodin mají učitelé málo času na zopakování učiva a zhodnocení práce žáků.
- Nabídka nepovinných předmětů je nedostatečná.
- Není dobudovaná učebna chemie a fyziky (z podlahy vyčnívají trubky pro rozvod plynu a elektřiny).
- Označení některých chemikálií je poškozené a nečitelné.
- Chybí dostatečný počet nových žakovských atlasů pro výuku zeměpisu.

Při inspekční činnosti nebylo zjištěno neefektivní využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

Na základě hodnocení kvality vzdělávání, hodnocení kvality řízení a dalších významných zjištěných hodnotíme školu jako velmi dobrou.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. František Víšek	.....
Členové týmu	PaedDr. Marta Hunalová	.....
	Mgr. Božena Šifnerová	.....

Ve Svitavách dne 2. května 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 8. června 2000

Razítko

Ředitel školy	Podpis
	Beneš

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobrý	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacního protokolu ČŠI
Školský úřad	2000-06-26	104 284/00
Zřizovatel	2000-06-26	104 283/00

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacního protokolu ČŠI	Text
/	/	bez připomínek